

## عنوان مقاله:

معرفی و ضرورت تصحیح شرح لمعات عراقی موسوم به معارف الحقایق فی تحقیق الدقائق

## محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی، دوره 16، شماره 36 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

## نویسندگان:

طیبه شیخ ویسی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

مهدی نیک منش - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

سیدمهدی طباطبائی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهیدبهبشتی، تهران، ایران.

## خلاصه مقاله:

معارف الحقایق فی تحقیق الدقائق در زمره متون عرفانی قرار می گیرد. نویسنده آن فردی به نام میرپادشاه است و در دست نویس خود را از نوادگان میر حیدر کسی معرفی می کند که از شیوخ فرقه نقشبندیه است و مزار او امروزه در ولایت نخشب (قرشی کنونی) زیارتگاه است. او از نزدیکان خواجه سعد است و علاوه بر معارف الحقایق، کتاب دیگری به نام ایضاح الاصطلاحات و تفصیل المقامات دارد. معارف الحقایق شرحی بر لمعات فخرالدین عراقی است که در سال ۱۰۰۳ هجری قمری و در زمان عبدالله بهادرخان به تشویق و تحریض فردی به نام میرک صوفی نوشته است. در ابتدای کتاب مولف به شرح و توضیح اصطلاحات عرفانی می پردازد و پس از آن ضمن نوشتن کلام عراقی که او را مصنف می نامد، شرح خود را به آن می افزاید. کلام عراقی را به رنگ شنگرف و توضیحات خود را با رنگ سیاه می نویسد. از این نسخه هیچ پیشینه ای اعم از مقاله، پایان نامه و کتاب موجود نیست؛ اما شروح موجود از عراقی به عنوان پیشینه بیان شده است. توضیحات مفصل شارح درباره اصطلاحات عرفانی همچون پیشگفتار در نسخه و پیش از متن اصلی آمده است که در دیگر شروح نیست و نوآوری آن محسوب می شود. این نسخه، بدل ندارد. به خط مولف است، افتادگی کمی دارد و خواناست. این شرح به دلیل دارا بودن ویژگی هایی همچون شرح مبسوط متن لمعات به همراه توضیحات مفصل اصطلاحات عرفانی، کلام فاخر و فصیح، استفاده از آرایه های ادبی همچون تشبیه، تناسب، اطناب، تنسیق الصفات و اطلاعاتی از فرقه نقشبندیه و نمونه ای موفق از نثر در دوره موسوم به انحطاط نثر فارسی، حائز اهمیت است. تسلط بر مباحث عرفانی و پیوستگی کلام مولف، شرح لاهیجی بر گلشن راز شبستری را به یاد می آورد. از همین رو تصحیح آن ضروری است تا علاوه بر غنای ادب عرفانی، شرحی جامع از لمعات را در دسترس مخاطبان قرار دهد.

## کلمات کلیدی:

نسخه خطی؛ ضرورت تصحیح. معارف الحقایق فی تحقیق الدقائق؛ شرح لمعات عراقی؛ میرپادشاه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2029991>

